Roll No. : ....

Total No. of Questions : **11**]   [Total No. of Printed Pages : **4**

BEED–221

B.Ed. (IInd Year) Examination, 2023
PEDAGOGY OF PUNJABI

Paper-C-VII (b) (20)

Time : 3 Hours]   [*Maximum Marks : 80*

Section–A   **(Marks : 2 × 10 = 20)**

Note :– Answer all *ten* questions (Answer limit **50** words). Each question carries **2** marks.

(खण्ड–अ)   **(अंक : 2 × 10 = 20)**

नोट :– सभी **दस** प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा **50** शब्द)। प्रत्येक प्रश्न **2** अंक का है।

Section–B   **(Marks : 6 × 5 = 30)**

Note :– Answer all *five* questions. Each question has internal choice (Answer limit **200** words). Each question carries **6** marks.

(खण्ड–ब)   **(अंक : 6 × 5 = 30)**

नोट :– सभी **पाँच** प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न में विकल्प का चयन कीजिए (उत्तर-सीमा **200** शब्द)। प्रत्येक प्रश्न **6** अंक का है।

Section–C   **(Marks : 10 × 3 = 30)**

Note :– Answer any *three* questions out of five (Answer limit **500** words). Each question carries **10** marks.

(खण्ड–स)   **(अंक : 10 × 3 = 30)**

नोट :– पाँच में से किन्हीं **तीन** प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा **500** शब्द)। प्रत्येक प्रश्न **10** अंक का है।

ਭਾਗ–ੳ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। (ਉੱਤਰ ਸੀਮਾ 50 ਸ਼ਬਦ)। ਹਰ ਸਵਾਲ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। 2×10=20

   (ੳ) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੋ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਦਸੋ ?

   (ਅ) ਬੋਲ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

   (ੲ) ਕੌਸ਼ਲ ਦੇ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦਸੋ ?

   (ਸ) ਸਿੱਖਿਆਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆਂ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?

   (ਹ) ਸਥੂਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ?

   (ਕ) ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਇਕਾਈ ਵਿਧੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਕੌਣ ਸਨ ?

   (ਖ) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆਂ ਲਈ ਘਰ ਵਰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਿਸ ਸਿੱਖਿਆਂ-ਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ?

   (ਗ) ਚਾਰ ਦੇਖਣ-ਸੁਣਨ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਸੋ ?

   (ਘ) ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀ ਹੈ ?

   (ਙ) ਮਿਲਾਣ ਕਿਸਮ ਪਰੀਖਿਆ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ) ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ ?

ਭਾਗ–ਅ

ਨੋਟ : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ (ਉੱਤਰ ਸੀਮਾਂ 200 ਸ਼ਬਦ)। ਹਰ ਸਵਾਲ 6 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

6×5=30

2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉ ?

ਜਾਂ

ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ ?

3. ਸੁਨਣ ਕੌਸ਼ਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਨਦਾ ਪਾਉ ?

ਜਾਂ

ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਫ਼ਰਜ਼ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਮਝਾਓ ?

4. ਸਥੂਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀ ਹੈ ? ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉ ?

ਜਾਂ

ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਾਓ ?

5. ਸਿੱਖਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦੇਖਣ-ਸੁਣਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉ ?

ਜਾਂ

'ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਪਾਠਕਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਦੋਸ਼ ਹਨ', ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ?

6. ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਸੋ ?

ਜਾਂ

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਪਰੀਖਿਆ) ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉ ?

ਭਾਗ-ੲ

ਨੋਟ : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਲ ਕਰੋ (ਉੱਤਰ ਸੀਮਾਂ 500 ਸ਼ਬਦ)। ਹਰ ਸਵਾਲ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। $10\times3=30$

7. ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ ?

8. ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਅਰਥ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉ ?

9. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦਸੋ ? ਇੱਕ ਅਦਰਸ਼ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉ ?

10. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਵੀਨ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ?

11. ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉ ?